

กรุงแตก ยศล้มแล้ว

เรื่องแต่งใหม่ล่าสุดโดย สุจิตต์ วงษ์เทศ

ຕົວຢ່າງ

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	10
1 ยศยิ่งฟ้า	14
2 คาบแห่งอำนาจ	16
3 แผ่นดินใหม่	21
4 เจ้าสามกรมแข็งข้อ	25
5 เจ้าสามกรมต่อรอง	29
6 ก๊กสามกรม	33
7 ผู้ตีในตงน้ำครำ	38
8 ขวัญเฮ้ย ขวัญมา	43
9 แพ้กัน	48
10 ช่องสุ่มอาวุธ	54
11 มโนห์รา	59
12 นางบำเรอ	64
13 ธรรมของราชา	70
14 จับเจ้าสามกรม	74
15 วิวาทสามกรม	78

16	ปมเค้นแน่นใจ	82
17	ล้างแค้น	86
18	ปราบจลาจล	92
19	หน่วยอำนาจ	97
20	หน่วยตำแหน่ง	102
21	บวชดีกว่า	108
22	เรือเหินาคหลวง	113
23	จักรสีขมิ้น	118
24	ผ้าเหลืองคุ้มภรรยา	123
25	จางวางมหาดเล็ก	129
26	คนล้มตัว หัวล้มดิน	135
27	จางวางเพลิง	140
28	แผนยึดอำนาจ	144
29	กบฏ	149
30	คนเหล่านาย	154
31	จับศึก	158
32	วิปราชชาดกร	162
33	เตรียมการงานพระเมรุ	166
34	วณิพกพระเมรุ	170
35	เกณท์เครื่องพระเมรุ	175
36	โกนหัว	180
37	ปล้นสิ่งของของเกวียน	184
38	ลูกอิน ลูกจัน	189
39	ไม้เกณท์	194
40	โกนผม	198
41	ถวายพระเพลิง	203
42	ข่าวศึก	209

43	เรือรำน้ำ	214
44	ทองอาจสามารถ	219
45	ลาผนวช	224
46	คีนราชสมบัติ	229
47	ตั้งค่ายล้อมเกาะเมือง	233
48	พวกอึดอกทอง	238
49	ตั้งรับ	243
50	ชกเกียนกับแต่จิว	248
51	เลิกล้อมกรุง	253
52	รบคันทิ	258
53	คำหยาด	263
54	ภาษีผักนึ่ง	268
55	ตลาดน้อย ตลาดใหญ่	273
56	ทำขวัญนาค	278
57	บวช	285
58	เข้าพรรษา	291
59	ไปไหว้พระ	297
60	พระสิทธิศักดิ์ สยงสหาย	303
61	คลอดลูก ประสูติวังหลวง	309
62	พลีวัง	314
63	โนราละครบ้าน	319
64	จำขบถ	324
65	พี่น้องสองสนม	329
66	บ้านใหญ่	334
67	แก้ว	339
68	โก่งหนักกว่าเก่า	344
69	สินบน	348

70	ฝรั่ง	353
71	พูดเล่น แต่เป็นเรื่องจริง	357
72	ห่อใบตอง	361
73	ภาชีละคร	366
74	คนกลาง	370
75	ผิวฝรั่ง	374
76	ขุนนาง	379
77	กรมหมื่นเทพพิพิธ	383
78	ศิษนอน	387
79	หน้าพระที่นั่ง	391
80	มังกรพ่นไฟพิษ	396
81	ซักศึกเข้าบ้าน	400
82	ข่าวศึก	405
83	ปล้นกันเอง	409
84	เมืองไคร้ เมืองมัน	414
85	หนักลัทธิพิษณุโลก	418
86	กองทัพไม่ว่ารบ	422
87	ตัดเสบียงเลี้ยงกรุง	427
88	กรุงสี่พันคร	431
89	กำปั่นฝรั่ง	436
90	น้ำไล่ศึก	440
91	คนกรุง	445
92	ทางเลือก	450
93	มือขวา	455
94	ไม่ใช่พวกอยุธยา	460
95	หนังสือไสยาตรา	464
96	มหรสพสงคราม	468

97	แก่นของอิงวะ	472
98	วิบากกรุง	477
99	เจ้าแขกออกศึก	481
100	เจ้าแขกแตกทัพ	486
101	รบกันเอง	490
102	อุโมงค์โม่งคี่	494
103	หนี่น้ำ	498
104	รำคาบหัวเรือ	502
105	ภาชีหน้าศึก	506
106	ประตู่ผี	511
107	รบทางเรือ	516
108	ปืนใหญ่ส่องพี่น้อง	520
109	อุโมงค์โกถักำแพง	525
110	เผาศลาคท่าขุนนาง	529
111	ผ้าเหลือง หมวกแดง	534
112	ศึกโน	538
113	เผากรุง	542
114	ซึงกระดาบ	547
115	จัจจี่หนีศึก	552
116	อำนาจว่างเปล่า	556
117	ปลอบศึก	561
118	เผาข้าว เผาค่าย	566
119	กรุงแตก	571

คำนำสำนักพิมพ์

ตัวอย่าง

“กรุงแตก ยศล้มแล้ว” เรื่องแต่งแปลงพงศาวดาร งานเขียนเล่มล่าสุดของสุจิตต์ วงษ์เทศ เล่มนี้คือการประสานภาพอันรางเลือนในอดีตด้วยจินตนาการของผู้เขียน ที่ช่วยสะท้อนให้เราได้เห็นวิถีชีวิตของผู้คนแต่ละชนชั้นในสมัยอยุธยาตอนปลายที่แอบอิงอยู่บนวิถีแห่งสงครามในช่วงก่อนที่ไทยจะเสียกรุงครั้งที่ 2 ได้อย่างมีพลัง นำติดตามทุกบททุกตอน

นวนิยายเรื่องนี้ แม้จะมีการอ้างอิงเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ไทยช่วงก่อนเสียกรุงครั้งที่ 2 มาเป็นฉากสำคัญในการดำเนินเรื่องก็จริงอยู่ แต่สิ่งที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาให้ผู้อ่านรับรู้ นั่นไม่ใช่ภาพของความหดหู่ น่าหวาดกลัว ของการทำศึกสงคราม หรือการปลุกใจให้รักให้หวงแหนในแผ่นดินอันเป็นเพียงอาณาเขตบอกที่ตั้งความมีอยู่แต่เพียงเท่านั้น ทว่าสุจิตต์ วงษ์เทศ สามารถถ่ายทอดเรื่องราวของสงครามได้อย่างงดงามและมีเสน่ห์ยิ่งในวิถีที่แตกต่าง ด้วยการบรรจงสอดแทรกรายละเอียด เกร็ดเล็กเกร็ดน้อย

ทางวัฒนธรรมที่คนทั่วไปไม่ค่อยได้รู้จัก ผสานรวมเข้ากับการดำเนิน
เรื่องราวแต่ละช่วงแต่ละตอนได้อย่างละเอียดลออและแนบเนียน อีกทั้ง
การเสนอปัญหาของความเป็นคน ทั้งเรื่องการแย่งชิงอำนาจ การเขารัด
เอาเปรียบ การข่มเหงรังแกผู้อ่อนแอกว่า ฯลฯ ผู้เขียนก็สามารถ
นำเสนอออกมาได้อย่างกลมกลื่นกันไปตลอดตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่ง
จบเรื่อง ซึ่งรายละเอียดต่างๆ เหล่านี้ ช่วยสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นถึง
วิถีชีวิตของผู้คน ณ ห้วงยามนั้นได้เป็นอย่างดี ยิ่งเมื่อท่านผู้อ่านเสพรับ
รสความและรสวรรณศิลป์จากเรื่องนี้โดยสมบูรณ์แล้ว ก็คงจะมี
ประเด็นให้ขบคิดอย่างเข้าใจกันได้ว่า เพราะศึกในหรือศึกนอกกันแน่
ที่ทำให้ “กรุงแตก ยศล่มแล้ว”

สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์นขอส่งมอบผลงานอันทรงคุณค่า
อีกหนึ่งเรื่อง สู่มือท่านผู้อ่านทุกท่าน เพราะนอกจากเรื่องนี้จะ
สร้างความบันเทิงเร้าใจให้ท่านได้เสพทำซาบกันครบทุกรสชาติแล้ว
สำนักพิมพ์ของเราเชื่อว่าหนังสือเล่มนี้ ยังเปรียบได้กับบันทึกทาง
วัฒนธรรมที่มีคุณค่ายิ่ง ควรแก่การครอบครองไว้ตั้งอริยทรัพย์

ด้วยมิตรภาพและความปรารถนาดี
สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น

1

ยศยิ่งฟ้า

ตัวอย่าง

“สวรรคตแล้ว---” เจ้านายพระบรมวงศานุวงศ์บอกกันปากต่อปากตกทอดถึงขุนนางอำมาตยาธิบดีที่หมอบเฝ้าในวังครั้งนั้นราวกลางปี พ.ศ. 2301

“พระพุทเจ้าหลวงสวรรคตแล้ว” เป็นเสียงล่ำลือลัษะอีกสาระอื่นบอกต่อๆ กันไปในวังหลวง, วังหน้า, วังหลัง, และวังเจ้านายอื่นๆ ซึ่งหมายถึงสมเด็จพระพุทเจ้าอยู่หัวแห่งกรุงศรีอยุธยาเสด็จสวรรคต ที่มีพระราชโอรสองค์สำคัญเรียงพระนามว่า เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ หรือเจ้าฟ้ากุ้ง, กรมขุนอนุรักษ์มนตรี, กรมขุนพรพินิต, ฯลฯ

เมื่อสมเด็จพระพุทเจ้าอยู่หัวทรงพระประชวรหนักก่อนสวรรคต ฝ่ายรักษาพระนครสั่งให้ตำรวจจุกช่องล้อมวังไว้เหมือนรักษาพระนครเวลาเสด็จไม่อยู่ให้มียศยิ่งฟ้า

ให้กรมล้อมพระราชวังปิดประตูพระราชวัง แล้วตั้งกองซุ่มอยู่จนท้องสนามกลาง ขุนหมื่นคุมไพร่ขึ้นรักษาป้องกันรอบพระราชวัง

ให้กรมวังนอกอยู่ที่มดบาขาววัง ให้กรมวังเกณฑ์อยู่จำหล่อประตู

ทำสิบเบี้ย และพนักงานอยู่รักษากรุงตระเวนนอกที่ห้าม ตั้งกองชุมกอง
รักษาจำหล่งต่างๆ และตระเวนในกรุงตามอำเภอต่างๆ

ให้มราชตั้งกองขัดดาทพอยู่ท้องสนามหน้าจักรวรรดิ เพลากลาง
คืนไปตระเวนตรวจตราทั่วพระนคร

ให้ร้องเมืองตั้งอยู่ป้อมเพชร บางกะจะ

ให้สัสตั้งกองรักษาผู้ร้าย 8 คูก

แล้วให้ตั้งกองต่างๆ รักษาพระนครทั้งในเมืองและนอกเมืองตาม
ลำดับไป

อัยยาศยยังฟ้ามาแต่กาลก่อน ดั่งมีโคลงพระราชนิพนธ์บนสมุด
ข่อยอยู่ในหอหลวงว่า

๑ อัยยาศยยังฟ้า

ลงดิน แลฤ

อำนาจบุญเพรงพระ

ก่อก่อ

เจดีย์ล่ออินทร

ปราสาท

ในทาบทองแล้วเนื้อ

นอกโสม ๕

ต่อไปนี้ พระพุทธเจ้าหลวงสวรรคตแล้ว ยศยังฟ้าจะลงดินหรือลง
ไปไหนไม่รู้เลย

2

ดาบแห่งอำนาจ

ตัวอย่าง

ก่อนหน้าพระพุทธเจ้าหลวงจะเสด็จสวรรคตไม่นาน ได้มีปัญหาลูกผู้รับ
รัชทายาทในตำแหน่งอุปราชวังหน้า

“กรมขุนอนุรักษ์มนตรีนั้น โฉดเขลาหาสติปัญญาและความเพียร
มิได้ ถ้าจะให้ดำรงฐานาศักดิ์มหาอุปราชสำเร็จราชกิจกึ่งหนึ่งนั้น บ้านเมือง
จะเกิดภัยพิบัติฉิบหายเสีย” เป็นพระราชโองการของสมเด็จพระพุทธเจ้า
อยู่หัว พระราชบิดา

ข้อความกล่าวถึงกรมขุนอนุรักษ์มนตรีราชโอรสนี้ ตรัสเมื่อกรม
หมื่นเทพพิพิธกับเจ้าพระยาอภัยราชา ผู้ว่าที่สมุหนายกและเจ้าพระยา
มหาเสนา และพระยาพระคลังพร้อมกันกราบบังคมทูลพระกรุณาขอ
พระราชทานให้เจ้าฟ้ากรมขุนพรพินิต ขึ้นประดิษฐานที่พระมหาอุปราช
เป็นกรมพระราชวังบวรสถานมงคลหรือวังหน้า

แต่เจ้าน้องกรมขุนพรพินิตเห็นแก่เจ้าฟ้ากรมขุนอนุรักษ์มนตรี เลย
กราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานให้เจ้าฟ้าเป็นกรมพระราชวังบวร
จึงจะควร

สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง เป็นพระราชบิดาของเจ้าฟ้ากับเจ้าน้องทั้งสองพระองค์ ก็ทรงไม่พอพระทัยในองค์เจ้าฟ้า เลยตรัสบรรยายสรรพคุณอันขาดตกบกพร่องของเจ้าฟ้ากรมขุนอนรุักษ์มนตรีให้เป็นที่รู้ทั่วกัน

“เห็นแต่กรมขุนพรพินิต ประกอบด้วยสติปัญญาเฉลียวฉลาดหลักแหลม สมควรจะดำรงเสวยตณัฏฐ ครองสมบัติรักษาแผ่นดินสืบไป” สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงตรัสกับกรมหมื่นเทพพิพิธและท้าวพระยามุขมนตรีที่เข้าเฝ้าขอพระราชทาน

“ไปบวชเสีย” สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงมองพระพักตร์เจ้าฟ้ากรมขุนอนรุักษ์มนตรี แล้วตรัสต้งๆ ให้ได้ยินทั่วกันทั้งเจ้านาย บรรพบุรุษวงศ์ และท้าวพระยามุขมนตรีที่เฝ้าว่า “ไปบวชเสีย อย่าให้กิดขวาง”

ที่ว่าอย่าให้กิดขวาง หมายถึงอย่าอยู่เป็นก้างขวางคอ หรืออย่าอยู่ขัดขวางเจ้าน้องกรมขุนพรพินิตที่จะรับพระราชทานประดิษฐานเป็นที่กรมพระราชวังบวร มหาอุปราชสำเร็จราชกิจกิจพระนคร

เจ้าฟ้ากรมขุนอนรุักษ์มนตรี มีอาจขัดพระราชโองการได้ เพราะทรงเกรงกลัวพระราชอาญา ก็ต้องจำพระทัยทูลลาไปทรงผนวช แล้วเสด็จขึ้นไปอยู่ที่วัดละมุดปากจั่น ทางย่านปากจั่นติดกับบ้านเกาะ ริมแควป่าสัก เห็นพระนครศรีอยุธยาขึ้นไปไกลทีเดียว ตั้งแต่ครั้งนั้นทันที ตรงกับเดือน 5 พ.ศ. 2300

แต่พอถึงปีรุ่งขึ้น ราวเดือน 6 พ.ศ. 2301 เจ้าฟ้ากรมขุนอนรุักษ์มนตรีก็ลาผนวช เสด็จลงไปอยู่พระตำหนักสวนกระต่าย เพราะทรงรู้ข่าวว่าพระราชบิดาทรงพระประชวรหนักมาก เมื่อเข้าไปในวังหลวงแล้ว ได้เสด็จไปดูพระอาการพระราชบิดาที่พระที่นั่งทรงปืนที่บรรทม เป็นแต่เสด็จไปเยี่ยมฉวยทอดพระเนตรสักครู่หนึ่งเท่านั้น ตามที่เจ้าอาทิตย์ผู้เป็นราชบุตรเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ซึ่งสิ้นพระชนม์ไปเชิญเสด็จมา

เจ้าอาทิตย์เป็นราชบุตรองค์หนึ่งของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ เกิดจากแม่ชื่อ หม่อมพัน ในจำนวนราชบุตรราชธิดามากองค์ด้วยกันเพราะมีชายาและเจ้าจอมหม่อมหม่อมจำนวนมาก จนไม่มีใครจำได้ถูกต้องครบถ้วนหมด ฉะนั้นเมื่อสิ้นเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์แล้ว ต่างก็ต้องรับกรรม ถูกภิราชบาตร

แล้วถูกถอดจากเจ้าเป็นไพร่ เว้นแต่เจ้าอาทิตย์ผู้นี้ เข้าหาพระจบประแสง เจ้าพี่กับเจ้าน้องซึ่งมีศักดิ์เป็นอาให้แม่บารมีมาปกป้องคุ้มครอง จึงรอดถูกถอดไปได้เพียงองค์เดียว หรือจะมีรอดอีกก็ไม่ว่า เพราะพากันหลบไปพึ่งพาอาศัยเจ้านายอื่นๆ อีกมาก

การที่เจ้าอาทิตย์เข้าใกล้ชิดสนิทสนมถึงขนาดเชิญเสด็จเจ้าพี่กรมขุนอนุรักษมนตรีจากพระตำหนักสวนกระต่าย ลักลอบเข้าไปถึงพระที่นั่งทรงปืนอันเป็นที่บรรทม แล้วประทับยามพระประจวบพระพักตร์เช่นนี้ แสดงว่าเจ้าอาทิตย์มุ่งหวังอย่างอื่นๆ อีก แต่ไม่มีใครรู้ว่ามุ่งหวังอะไร

“พระแสงขรรค์ชัยศรีอยู่ในห้องบรรทมบนพระที่นั่งทรงปืนหรือเปล่า” กรมขุนอนุรักษมนตรีมีรับสั่งกับเจ้าอาทิตย์ผู้เป็นหลานอา เมื่อกลับถึงพระตำหนักสวนกระต่ายในวังหลวง

“ไม่ได้สังเกตเลยท่านอา” เจ้าอาทิตย์มีอาการตกใจ “หม่อมกลับไปดูใหม่ไหมล่ะ”

“ไม่ต้องก็ได้” ท่านอาของเจ้าอาทิตย์รับสั่งบอกเบาๆ

“ท่านอาจะใช้งานหรือ” เจ้าอาทิตย์สงสัยเลยได้ถามอย่างคร่ำมกแล้ว

“ยังไม่ใช้วันนี้ แต่ต้องใช้วันหน้า ต้องใช้พระแสงขรรค์ชัยศรี” เจ้าฟ้ากรมขุนอนุรักษมนตรีตรัสพึมพำเบาๆ ให้เจ้าอาทิตย์ผู้เป็นหลานอาได้ยินแค่อยู่ด้วยกันสองคน

“ใช้ดาบอื่นได้ไหมท่านอา”

“ดาบอื่นใช้การไม่ได้ ต้องใช้พระแสงขรรค์ชัยศรีเท่านั้น”

พระแสงขรรค์ชัยศรี ทำจากเหล็กสกุลสูง ที่มีสายแร่เหล็กกับแหล่งทองอยู่ทางทิวเขาพนมดงรัก หมายถึงทิวเขาไม้คาน ที่ขนานไปกับลำน้ำมูลลงแม่น้ำโขง แหล่งทองเหล็กสกุลสูงจะอยู่ตามที่ดอนสูงเชิงพนม มีพวกเขมรสูงหรือขะแมร์เลอเป็นช่างถลุงกับช่างตีเหล็กถวายพระเจ้าแผ่นดิน แล้วกษัตริย์เมืองพระนครหลวงศรีอยุธยาประเอาไปถลุง แล้วตีขึ้นเป็นดาบศักดิ์สิทธิ์ของพระราชมหากษัตริย์เท่านั้น ต่อมาได้ทำขึ้นองค์หนึ่งพระราชทานให้พ่อขุนผาเมืองกมรเตงอัญศรีอินทราดินทราทิตย์แห่งกรุงศรีสุโขทัยสืบทอดใช้มาหลายร้อยปีมาแล้ว

ครั้นพ่อขุนผาเมือง วงศ์ศรีสัญชาลย์สุโขทัยลงมาเป็นกษัตริย์ปกครอง
กรุงศรีอยุธยาธรรมเทพ ก็อัญเชิญดาบพระราชทานจากพระเจ้า
แผ่นดินกรุงศรีอยุธยาพระนครหลวงมาประดิษฐานบนพระแท่นเบื้องขวา
เป็นพระแสงดาบอาญาสิทธิ์ ขณะประทับนั่งว่าราชการหรือบรรทมทุกทิว
ราตรีกาล ส่วนพระเจ้าแผ่นดินกรุงสุโขทัยองค์ต่อๆ มา ได้จำลองพระแสง
ขรรค์ชัยศรีไว้เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจอาญาสิทธิ์ ดังมีบอกไว้ในศิลา
จารึกวัดป่ามะม่วงของพญาลิไท

พระขรรค์เป็นนามศัสตราวุธชนิดหนึ่งอันเป็นสัญลักษณ์ของกษัตริย์
มีลักษณะเป็นอย่างหอกด้ามสั้นสำหรับใช้ต่อสู้เมื่อเข้าประชิดตัวถึง
ตะลุมบอนกัน จะใช้ฟันหรือแทงก็ได้

ขรรค์ มีรากจากคำบาลีว่า ชัคคะ ส่วนสันสกฤตว่า ชัคคะ หมายถึง
กระบี่ หรือมีดขนาดใหญ่ แต่จะมีรูปลักษณะอย่างไรแล้วแต่ความนิยมใน
ท้องถิ่นต่างๆ เช่น นางกาลสีนเป็นปางดุร้ายปางหนึ่งของพระอุมาเทวี
ก็ทรงขรรค์ มีรูปเป็นมีดโตอย่างที่เขาอินเดียได้ใช้ฟันคอแพะเพื่อบุชายัญ
ดาบแห่งอำนาจสูงสุดคือพระแสงขรรค์ชัยศรีแล้วมีดาบชั้นรองเป็น
ลำดับๆ ไปอีกจำนวนหนึ่ง เรียกพระแสงต่างๆ กัน เช่น พระแสงกระบี่,
พระแสงว้าว, ฯลฯ แต่พระแสงขรรค์ชัยศรีเป็นดาบแห่งอำนาจสูงสุด

ใครมีดาบ คนนั้นมีอำนาจ

ใครถือดาบ คนนั้นถืออำนาจ

แต่ ใครชักดาบออกจากฝัก คนนั้นบ้าอำนาจ

“หม่อมไปเชิญพระแสงองค์นี้มาถวายเดี๋ยวนี้เลยดีไหม” เจ้าอาทิตย์
ประจวบ

“ถ้าไปเชิญจริงๆ ยังไม่ทันออกมา คอกก็ขาดแล้ว” กรมขุนอนุรักษ์
มนตรีมีรับสั่งเครียดๆ เคร่งๆ ขรึมๆ จนเจ้าอาทิตย์ไม่กล้าพูดอะไรอีก เลย
ไม่มีเสียงอื่นใดนอกจากเสียงอีกทีก็ครึกโครมของความเจียนนั้น

“สรวรคตแล้ว---” เจ้าจอมเพงกับเจ้าจอมแมน สองพี่น้องเข้ามา
หมอบกราบกรมขุนอนุรักษ์มนตรี แล้วกราบทูลพร้อมกันเบาๆ “สมเด็จพระ
พระเจ้าแผ่นดินสรวรคตแล้วพะคะ”

กรมขุนอนุรักษ์มนตรีมิได้ตรัสอย่างหนึ่งอย่างใด คงนั่งอยู่อย่างนั้น ขณะเพลabay 4 โมงเศษของวันแรม 5 ค่ำ เดือน 6 ตรงกับ พ.ศ. 2301

“สวรรคตแล้ว---” เจ้าจอมพัก พระสนมเอก กับเจ้าจอมปาน น้องสาว ทั้งสองศรีพี่น้องเข้ามาหมอบกราบอีกคู่หนึ่งด้วยข้อความอย่างเดียวกัน รวากับจะแต่งคำไว้ให้เหมือนกันว่า “สมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน สวรรคตแล้วพะคะ”

กรมขุนอนุรักษ์มนตรีก็ยังมิได้ตรัสใดๆ คงได้แต่นั่งอยู่อย่างเก่า ทำให้ในความเจ็บมีเสียงอีกทีกรีกโครมหนักข้อขึ้นอีก

ตัวอย่าง

3

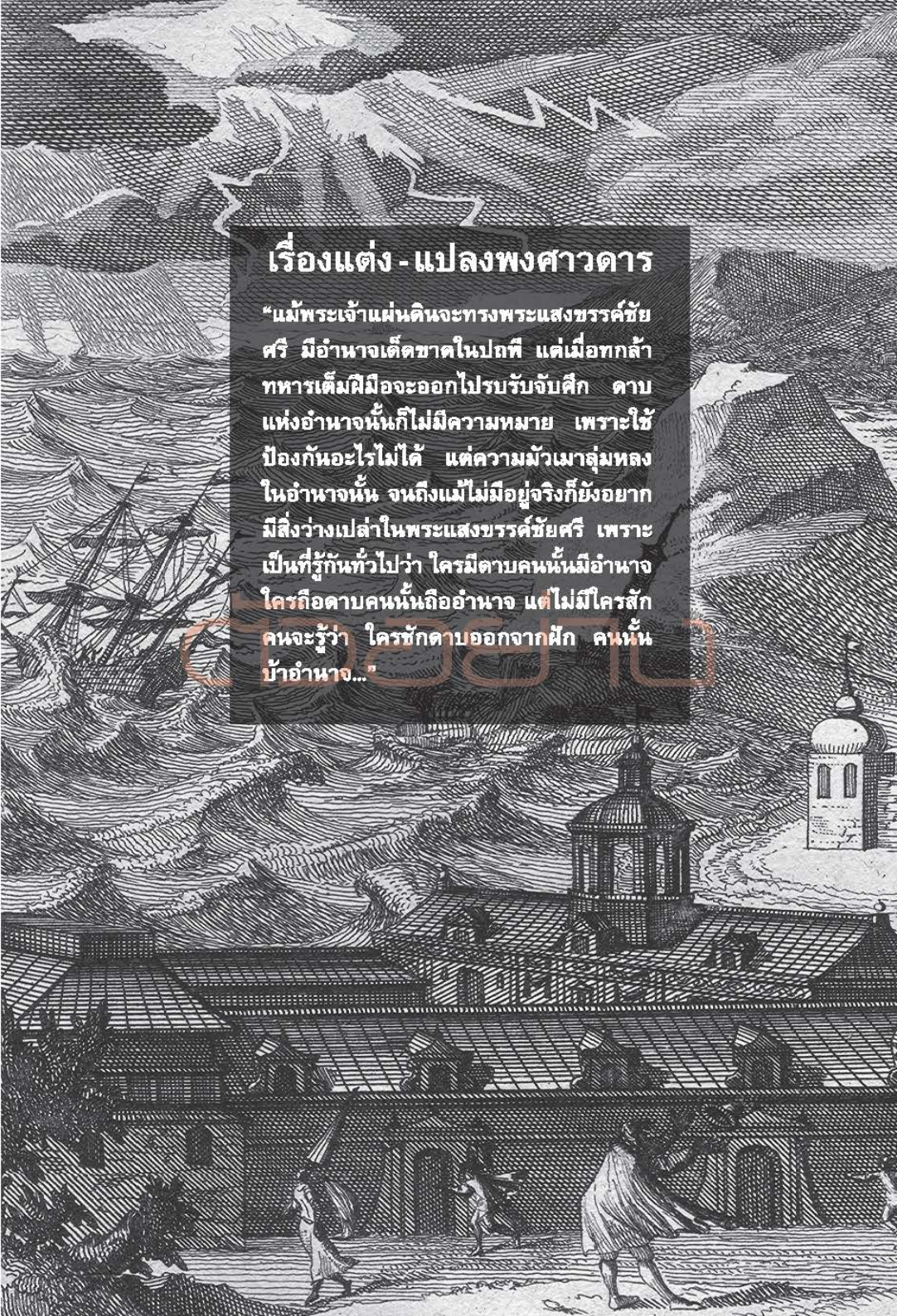
แผ่นดินใหม่

ตัวอย่าง

เมื่อเสด็จสวรรคตแล้ว วันรุ่งขึ้นเพลาเช้า มีสรงพระบรมศพในพระที่นั่งทรงปืน แล้วอัญเชิญเข้าพระบรมโกศนำขึ้นประดิษฐานไว้บนพระที่นั่งบรรยงก์รัตนาสน์ รองานถวายพระเพลิงต่อไป ซึ่งไม่มีใครรู้ว่าเมื่อไร ต่อนี้ไปต้องขานพระนามพระพุทเจ้าหลวงว่า สมเด็จพระเจ้าบรมโกศ

เมื่อจัดการปราบปรามเสี้ยนหนามเรียบร้อยสมพระยศยิ่งฟ้าแล้ว บรรดาข้าทูลละอองท้าวพระยามุขมนตรีทั้งหลายให้ตั้งการพระราชพิธีปราบดาเหมือนราชาภิเษกตามตำราทุกประการ เชิญสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกรมพระราชวังบวร กรมขุนพรพินิต เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติสืบสันตติวงศ์ ดำรงพิภพกรุงเทพมหานคร บวรทวารวดีศรีอยุธยา เป็นแผ่นดินใหม่

เริ่มการพระราชพิธีให้ตั้งเตียงแว่นฟ้ามีเสาสี่เสามีเพดาน ตั้งบนพระที่นั่งสรรเพชญ์ปราสาท มีพิธีสงฆ์พิธีพราหมณ์ เทียนชัยพระสังฆราชจุด เทียนราวในหลวงทรงจุดบูชาพระ และบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ

เรื่องแต่ง - แปลงพงศาวดาร

“แม้พระเจ้าแผ่นดินจะทรงพระแสงขรรค์ชัยศรี มีอำนาจเด็ดขาดในปดที แต่เมื่อทกล้ำ ทหารเต็มฝีมือจะออกไปรบจับศึก ดาบแห่งอำนาจนั้นก็ไม่มีความหมาย เพราะใช้ป้องกันอะไรไม่ได้ แต่ความมัวเมาลุ่มหลงในอำนาจนั้น จนถึงแม้ไม่มีอยู่จริงก็ยังอยากมีสิ่งว่างเปล่าในพระแสงขรรค์ชัยศรี เพราะเป็นที่รู้กันทั่วไปว่า ใครมีดาบคนนั้นมีอำนาจ ใครถือดาบคนนั้นถืออำนาจ แต่ไม่มีใครสักคนจะรู้ว่า ใครชักดาบออกจากฝัก คนนั้นบ้าอำนาจ...”